

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16CoPr/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318204906
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Štíftová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1318204906.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Štíftovej a sudcov JUDr. Romana Majerského a Mgr. Daniely Drnákovej, v spore žalobcu: G. Y. Š., A. X.XX.XXXX, T. XX, W., zastúpený ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA ONDRUŠEK & PARTNERS, s.r.o., Koceľova 25, Bratislava, IČO: 36 867 942, proti žalovanému: Bytová agentúra rezortu Ministerstva obrany, Pri šajbách 12, Bratislava, IČO: 34 000 666, zastúpenému advokátom Mgr. Tomášom Szabom, Radvanská 23, Bratislava, o náhradu mzdy a iné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 19Cpr/14/2018-248, zo dňa 22.9.2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (výrok II.) p o t v r d z u j e.

II. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania v časti o zaplatenie 18.057,60 eura (výrok V.) mení tak, že žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania.

III. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania v časti o zaplatenie 58,50 eura (výrok VII.) z r u š u j e a vec v tomto rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 6.771,60 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 564,30 eura od 1.8.2015 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.9.2015 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.10.2015 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.11.2015 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.12.2015 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.1.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.2.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.3.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.4.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.5.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.6.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.7.2016 do zaplatenia. Žalobu o zaplatenie 11.286 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 564,30 eura 1.8.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura 1.9.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura 1.10.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.11.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.12.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.1.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.2.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.3.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.4.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.5.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.6.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.7.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.8.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.9.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.11.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.12.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.1.2018 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.2.2018 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.3.2018 do zaplatenia zamietol. Konanie o zaplatenie 2.344,02 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 781,34 eura od 2.1.2016

do zaplataenia, zo sumy 781,34 eura od 2.1.2017 do zaplataenia, zo sumy 781,34 eura od 2.1.2018 do zaplataenia zastavil. Konanie o zaplataenie 58,50 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11,70 eura od 1.3.2017 do zaplataenia, zo sumy 11,70 eura od 1.4.2017 do zaplataenia, zo sumy 11,70 eura od 1.5.2017 do zaplataenia, zo sumy 11,70 eura od 1.6.2017 do zaplataenia a zo sumy 11,70 eura od 1.7.2017 od zaplataenia zastavil. Žalovanému priznal proti žalobcovi v časti o zaplataenie 18.057,60 eura s príslušenstvom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 25 %; v časti o zaplataenie 2.344,02 eura s príslušenstvom žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a rozhodol, že žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov konania v časti o zaplataenie 58,50 eura s príslušenstvom. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 30.7.2018 domáhal voči žalovanému náhrady mzdy za obdobie od 1.6.2015 do 31.1.2018 t. j. za 32 mesiacov vo výške 18.057,60 eura s príslušenstvom, doplatku k minimálnej mzde za mesiac január až máj 2018 v sume 58,50 eura s príslušenstvom a náhrady za nevyčerpanú dovolenku za kalendárne roky 2014, 2015 a 2016 vo výške 2.344,02 eura s príslušenstvom, na tom skutkovom základe, že žalovaný 25.2.2011 mu doručil výpoveď z pracovnej zmluvy v zmysle § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce zo dňa 24.2.2011. Včas podanou žalobou na príslušný súd a to Okresný súd Trenčín sa domáhal neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Okresný súd Trenčín rozsudkom č. k. 26C/142/2011-412, zo dňa 21.6.2017 žalobe žalobcu vyhovel a určil, že skončenie pracovného pomeru žalobcu výpoveďou zo strany žalovaného zo dňa 24.2.2011 doručenou žalobcovi dňa 25.2.2011 je neplatné. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 19Co/326/2017-44, zo dňa 28.12.2017 rozsudok prvej inštancie potvrdil. Rozsudok bol žalobcovi doručený 30.1.2018. Žalobca nemohol vykonávať prácu v mieste výkonu práce dohodnutom v pracovnej zmluve a to z dôvodu na strane žalovaného a nemal možnosť nastúpiť na pracovné miesto. Až na podnet žalovaného 21.2.2018 bolo dohodnuté medzi stranami, že žalobca nebude vykonávať prácu pre žalovaného z dôvodu prekážok v práci na strane žalovaného ako zamestnávateľa; žalovaný začal poukazovať žalobcovi mzdu počnúc za mesiac február 2018.

2. Podaním zo dňa 15.4.2019 žalobca zobral žalobu späť v časti o zaplataenie 46,80 eura spolu s úrokom z omeškania zo sumy 11,70 eura od 1.4.2017 do 13.12.2017, zo sumy 11,70 eura od 1.5.2017 do 13.12.2017, zo sumy 11,70 eura od 1.6.2017 do 13.12.2017, zo sumy 11,70 eura od 1.7.2017 do 13.12.2017. Späťvzatie odôvodnil tým, že žalovaný uhradil doplatok k minimálnej mzde za mesiac február až máj 2018.

3. Podaním zo dňa 13.7.2020 doručeným súdu po začatí konania vo veci samej na pojednávaní 14.7.2020 žalobca doručil čiastočné späťvzatie žaloby, v ktorom zobral žalobu späť v časti úrokov z omeškania týkajúcich sa doplatku k minimálnej mzde za mesiac február až máj 2017 vo výške 5 % ročne, ďalej v časti zaplataenia 11,70 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne, zo sumy 11,70 eur od 1.3.2017 do 31.12.2018 a nároku na náhradu mzdy za nevyčerpanú dovolenku za kalendárne roky 2014, 2015 a 2016 vo výške 2.344,02 eura s príslušenstvom. Žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasil. Pre čiastočné späťvzatie žaloby zo dňa 15.4.2018 o zaplataenie 46,80 eura s príslušenstvom súd prvej inštancie konanie zastavil podľa § 144 a § 145 ods. 2, §146 ods. 1, ods. 2 C. s. p. aj bez súhlasu žalovaného, nakoľko v tejto časti zobral žalobca žalobu späť pred začatím konania; v zostávajúcej časti späťvzatie žalobného návrhu konanie zastavil po predchádzajúcom súhlase žalovaného.

4. Predmetom sporu zostala náhrada mzdy za obdobie od 1.6.2015 do 31.1.2018 t. j. za 32 mesiacov vo výške 18.057,60 eura netto s príslušenstvom.

5. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie ozrejmil, že Zákonník práce upravuje nárok na náhradu mzdy z neplatne skončeného pracovného pomeru v § 79 ods. 1 a ods. 2. Zákonodarcu v § 79 ods. 1 Zákonníka práce zakotvil predpoklady vzniku práva na náhradu mzdy z neplatne skončeného pracovného pomeru tak, že týmito predpokladmi sú: (i) neplatné skončenie pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením alebo v skúšobnej dobe a (ii) oznámenie zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Z uvedeného tak vyplýva, že tieto predpoklady musia byť splnené kumulatívne preto, aby sa zamestnanec mohol úspešne domáhať svojho práva na náhradu mzdy.

6. Vo vzťahu k prvému predpokladu, neplatnému skončeniu pracovného pomeru, považoval za potrebné uviesť, že k jeho naplneniu dochádza len v prípade, ak neplatnosť skončenia pracovného pomeru bola určená právoplatným rozhodnutím súdu. Od uvedeného rozhodnutia sa potom ďalej odvíja aj

rozsah práv zamestnanca z takto neplatne skončeného pracovného pomeru, a to najmä s dôrazom na jeho záujem alebo nezáujem pokračovať v pracovnom pomere so zamestnávateľom. Pracovný pomer so zamestnávateľom však v takýchto prípadoch trvá naďalej len v prípade, ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na jeho ďalšom zamestnávaní, pričom takéto oznámenie zamestnanca predstavuje zároveň druhý predpoklad pre jeho nárok na náhradu mzdy. Oznámenie zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní (ďalej len „oznámenie zamestnanca“) je vo svojej podstate jednostranný právny úkon adresovaný zamestnávateľovi, ktorého formálne náležitosti Zákonník práce explicitne nedefinuje. V prípade oznámenia zamestnanca Zákonník práce výslovne neustanovuje ani povinnosť zamestnanca urobiť toto oznámenie voči zamestnávateľovi písomne, pod následkom neplatnosti tohto právneho úkonu, preto oznámenie môže zamestnanec uskutočniť tak písomne, ako aj ústne, konaním, či opomenutím, prípadne iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel takýmto právnym úkonom zamestnanec vyjadriť. Na strane druhej samotná judikatúra rieši aj otázku prípadného nahradenia oznámenia zamestnanca, ak tento oznámenie neurobil, a to podaním žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.1.2012, sp. zn. 2 Cdo 81/2010), resp. ak bola podaná žaloba len o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, tak aj zmenou žalobného petitu, ktorou si zamestnanec uplatní aj nárok na náhradu mzdy v priebehu konania vo veci samej. V takýchto prípadoch pri nepreukázaní kvalifikovaného oznámenia žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru s príslušenstvom podaná na súde nahrádza oznámenie zamestnanca, avšak z hľadiska nároku na náhradu mzdy (najmä doby od kedy zamestnancovi prináleží náhrada mzdy z neplatne skončeného pracovného pomeru) nie je rozhodujúcim dátum podania žaloby na súde, ale dátum doručenia žaloby žalovanému - zamestnávateľovi, pretože oznámenie zamestnanca môže nadobudnúť účinnosť len vtedy, ak bolo uskutočnené voči zamestnávateľovi.

7. V prejednávanej veci prvý inštančný súd nemal pochybnosť o tom, že prvý predpoklad - neplatnosť skončenia pracovného pomeru bol naplnený, pretože Okresný súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 26C/142/2011-412, zo dňa 21.6.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/326/2017-441, zo dňa 28.12.2017 vyslovil, že pracovný pomer založený pracovnou zmluvou medzi žalobcom a žalovaným naďalej trvá, teda že došlo k neplatnému skončeniu pracovného pomeru, pričom rozhodnutie v uvedenej časti nadobudlo právoplatnosť dňa 30.1.2018. Nakoľko žalovaný neumožnil žalobcovi pokračovať v práci počas konania o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, má nárok na náhradu mzdy do právoplatnosti rozhodnutia o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, t. j. do 30.1.2018. Po právoplatnosti takéhoto rozhodnutia, ak zamestnávateľ neprideľuje zamestnancovi prácu, vznikajú zamestnancovi nároky v zmysle § 142 ods. 3 Zákonníka práce.

8. Vo vzťahu k výške náhrady mzdy a dátumu od kedy má žalobca právo na náhradu mzdy súd prvý inštančný uviedol, že samotné právo na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru nemôže vzniknúť skôr ako bolo zamestnancom oznámené zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby bol ďalej zamestnávateľom. Oznámenie zamestnanca sa tak môže vzťahovať len k zamestnávaniu po dni, kedy sa mal pracovný pomer medzi zamestnancom a zamestnávateľom skončiť, teda v predmetnom prípade právo na náhradu mzdy žalobcovi mohlo vzniknúť najskôr 1.5.2011 teda po uplynutí výpovednej doby dňom 30.4.2011. Žalobca sa domáhal u žalovaného náhrady mzdy iba za obdobie od 1.6.2015 do 31.1.2018; žalobu podal na súd 30.7.2018 vedomý si tak tej skutočnosti, že jeho nárok za obdobie od 20.4.2011 do podania žaloby je premlčaný tvrdiac však, že tak urobil pre zavinené správanie sa žalovaného.

9. Súd prvý inštančný objasnil, že náhrada mzdy podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorú si zamestnanec nemohol zaradiť preto, že mu zamestnávateľ neumožnil vykonávať prácu, na ktorú sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy, a ktorú bol schopný a ochotný vykonávať, ale má charakter satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne sankcie voči zamestnávateľovi, ktorý neplatne skončil so zamestnancom pracovný pomer a nespĺnil si svoju povinnosť prideľovať zamestnancovi prácu. V zmysle § 79 Zákonníka práce nie je založené oprávnenie súdu náhradu mzdy do 12 mesiacov znížiť, keďže rozsah nároku žalobcu na náhradu mzdy v danom prípade je daný citovaným zákonným ustanovením, za daných okolností bez možnosti súdu tento rozsah moderovať.

10. Nakoľko žalovaný ako zamestnávateľ podal v konaní v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce návrh na zníženie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, súd prvý inštančný sa zaoberal otázkou, či sú v prejednávanej veci splnené podmienky pre takýto postup.

11. Pri posudzovaní žiadosti zamestnávateľa podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce o zníženie náhrady mzdy za čas prevyšujúci 12 mesiacov je súd oprávnený prihliadať k okolnostiam, ktoré existovali po uplynutí 12 mesiacov z celkovej doby, za ktorú zamestnancovi mala byť poskytnutá náhrada mzdy. Zákonník práce neuvádza, na ktoré skutočnosti je pri posudzovaní žiadosti zamestnávateľa súd povinný prihliadať, pričom ak zamestnávateľ požiada o nepriznanie alebo krátenie náhrady mzdy, žiadaná náhrada mzdy za čas prevyšujúci obdobie 12 mesiacov závisí na úvahe súdu. Pri rozhodovaní o náhrade mzdy nad obdobie 12 mesiacov súd spravidla zisťuje okolnosti, ktoré súvisia so zabezpečením zamestnanca, a nie okolnosti týkajúce sa pomerov zamestnávateľa.

12. Pri rozhodovaní o výške náhrady mzdy sa súd prvej inštancie zaoberal s prihliadnutím na splatnosť mzdy v zmysle § 129 ods. 1 Zákonníka práce samotným nárokom čo do základu, pričom skonštatoval, že prisúdenie tohto nároku nie je možné skôr, než súd rozhodol o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, ktoré predstavuje nevyhnutnú podmienku, bez plnenia ktorej nie je možné rozhodnúť o nároku na náhradu mzdy. K premlčaniu nároku na náhradu mzdy respektíve k jeho včasnému neuplatneniu na súde žalobcom poukazujúc na tvrdenie žalobcu o zavinenom správaní sa žalovaného (za obdobie odo dňa 20.4.2011 do podania žaloby) uviedol, že nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru môže zamestnanec uplatniť na súde nielen súčasne so žalobou o neplatnom rozviazaní pracovného pomeru, ale aj neskôr, avšak s rizikom prípadného úspešného namietania premlčania takéhoto nároku žalovaným (porovnaj dôvody v R 8/2003). Pre tento hroziaci nepriaznivý dôsledok pre žalobcu sa neodporúča neuvážene dlho vyčkávať s uplatnením tohto peňažného nároku na súde, pretože možnosť uplatnenia tohto nároku nijako neobmedzuje skutočnosť, že v tom čase ešte o žalobe o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru nie je rozhodnuté. Pre náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru môže súd prisúdiť iba za podmienky že tento nárok vznikol a to odo dňa, keď zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával a za stavu, že už rozhodol o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, čo však neznamená, že súd v tomto rozhodnutí určuje splatnosť náhrady mzdy. Splatnosť náhrady mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru sa neurčuje súdnym rozhodnutím, má však zásadný právny rozmer; splatnosť mzdy vyplýva z pracovnej zmluvy. Rozsudok priznávajúci náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru má tak povahu deklaratórneho rozsudku, to znamená, že iba potvrdzuje už jestvujúce hmotné práva a povinnosti, priznaním náhrady mzdy sa nekonštituuje žiadny nový právny stav, ale hmotnoprávnemu vzťahu sa iba (procesne) dodáva kvalita vykonateľného práva.

13. Súd prvej inštancie zároveň pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobcu sa oboznámil s obsahom v poradí druhého rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 26C/142/2011, zo dňa 21.7.2017 o dôvodoch skončenia pracovného pomeru, ktorým mal preukázané, že dňa 24.2.2011 dal žalovaný žalobcovi podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce výpoveď z pracovného pomeru, lebo žalobca ako zamestnanec porušil pracovnú disciplínu a bol v posledných šiestich mesiacoch v súvislosti s porušením pracovnej disciplíny písomne upozornený na možnosť výpovede. V stanovisku k výpovedi z pracovného pomeru doručenému žalovanému 28.4.2001 žalobca trval na tom, aby ho zamestnávateľ naďalej zamestnával. Okresný súd v Trenčíne pri rozhodovaní o platnosti výpovede dospel k záveru, že žalobca sa nedopustil porušenia pracovnej disciplíny v takom rozsahu, aby bol s ním skončený pracovný pomer výpoveďou a súčasne že žalobca svojím konaním žalovanému nespôsobil žiadnu škodu.

14. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal nárok na náhradu mzdy za 12 mesiacov tak, ako navrhoval žalovaný, hoci súd nie je viazaný rozsahom, v ktorom zamestnávateľ zníženie požaduje. Pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu zisťoval okolnosti, ktoré súvisia so zabezpečením zamestnanca, teda či bol žalobca medzi tým zamestnaný inde, za akých okolností, prípadne aký zárobok dosahoval. Pri rozhodovaní o znížení, resp. nepriznaní náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce využil moderačné právo a povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížil, respektíve právo na náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov žalobcovi ako zamestnancovi vôbec nepriznal, pričom prihliadol na to, že žalobca sa síce v rámci pracovného pomeru u iného zamestnávateľa do práce nezapojil, neurobil tak však z vážnych dôvodov, ale začal vykonávať podnikateľskú činnosť v oblasti stavebných investícií ako majiteľ a súčasne konateľ spoločností, vo vlastníctve ktorých je niekoľko nehnuteľností v katastrálnom území W.. Žalobca sám potvrdeniami daňového úradu potvrdil svoj príjem, či už za prenájom nehnuteľností, ale aj za cenné papiere. Žalobca tak podnikal podľa ním predložených výpisov v mieste svojho trvalého bydliska v obci W.. Súd prvej inštancie mal zároveň za nesporne preukázané, že žalobca po neplatnom skončení pracovného pomeru nastúpil do starobného dôchodku s dôchodkom

vo výške 517 eur mesačne. Na uvedenom základe súd prvej inštancie potom uzatvoril, že žalobca nepreukázal ani to, že v prípade podnikateľských rizík by sa uchádzal o iné pracovné miesto, a to ani v mieste svojho trvalého bydliska, ani mimo tohto bydliska. Súd prvej inštancie preto jeho nárok na zaplatenie mzdy nad obdobie 12 mesiacov vyhodnotil ako nedôvodný a v tejto časti žalobu podľa § 79 ods. 1, § 79 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonníka práce účinnom od 1.4.2011 do 5.6.2011) účinnom ku dňu 20.4.2011, zamietol. Nakoľko žalovaný, ktorého zaťažovalo bremeno tvrdenia ako aj dôkazné bremeno v konaní o jeho návrhu na zníženie resp. nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, preukázal, že by priznanie náhrady mzdy žalobcovi bolo v rozpore s dobrými mravmi, s poukazom na princíp spravodlivosti a primeranosti, zohľadniac všetky okolnosti prípadu nevidel žiadny dôvod na priznanie náhrady mzdy žalobcovi aj za čas presahujúci 12 mesiacov, a to s prihliadnutím najmä na skutočnosť, že žalobca v rozhodnom období dosahoval príjem, prihliadajúc však aj na dôvody neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Súd prvej inštancie zároveň priznal žalobcovi nárok aj na úrok z omeškania z jednotlivých priznaných mesačných miezd splatných podľa pracovnej zmluvy a k uplatneným úrokom z omeškania uviedol, že povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru a s tým súvisiaca splatnosť nevzniká súdnym rozhodnutím. Poukázal na rozhodovaciu činnosť vyšších súdnych autorít (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 MCdo 8/2012, zo dňa 4.2.2015), z ktorej vyplýva, že účastník, ktorého peňažný nárok nebol riadne a včas uspokojený môže požadovať úroky z omeškania vo výške ustanovenej pre občianskoprávne vzťahy a to aj s prihliadnutím na skutočnosť že Zákonník práce nepodáva úpravu o úroku z omeškania. Pri omeškani s náhradou mzdy z neplatného rozviazania (skončenia pracovného pomeru) platí preto výška úrokov omeškania určená nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. pre omeškanie splnením peňažného dlhu. Súd prvej inštancie zároveň ozrejmil, že úrok z omeškania je vo svojej podstate majetkovou sankciou. Má zamestnanca odškodniť za to, že nemohol použiť dlhovanú istinu náhrady mzdy, úžitky, ktorej na druhej strane mohol za čas meškania poberať dlžník teda žalovaný ako zamestnávateľ. V danom prípade nie je rozhodujúce, či žalovaný omeškanie zavinil, ale na vznik nároku na úrok z omeškania stačí, že zákonom stanovená lehota plnenia uplynula (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 MCdo 8/2012, 1 Cdo/116/2008, 6 Cdo/246/2010).

15. O nároku na náhradu trov konania v časti, kde mal žalovaný úspech, teda v I. a II. výroku rozsudku o zaplatenie 18.057,60 eura s príslušenstvom súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 C. s. p. v spojitosti s § 255 ods. 1 C. s. p. Žalovaný dosiahol v konaní proti žalobcovi úspech a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 25 %. Pokiaľ ide o trovy konania v zastavenej časti, súd prvej inštancie uviedol, že v prípade, ak žalobca vezme v priebehu konania účinne žalobný návrh späť, musí sa súd zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, ktorá zo strán zavinila, že konanie muselo byť zastavené. Pretože nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného ale procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, t. j. z hľadiska vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Podstatné teda je to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25.10.2010, sp. zn. 3 Sžo 225/2010). Ak úspešnej strane sporu alebo strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, preukázateľne v konaní vznikli účelne vynaložené výdavky ako trovy konania a tieto boli uplatnené, súd nárok na náhradu trov konania prizná. Súd prvej inštancie žalovanému priznal proti žalobcovi v časti o zaplatenie 2.344,02 eura s príslušenstvom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, nakoľko žalobca zoberal v tejto časti žalobu späť bez uvedenia dôvodu a teda zavinil, že konanie muselo byť zastavené a v časti o zaplatenie sumy 58,50 eura s príslušenstvom nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnej zo sporových strán.

16. Proti zamietajúcemu výroku a proti výrokom o trovách konania (V. a VII.) podal žalobca odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku zmeniť a uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 11.286 eur s príslušenstvom v zmysle žalobného návrhu (úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 564,30 eura 1.8.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.9.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura 1.10.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.11.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.12.2016 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.1.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.2.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.3.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.4.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.5.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.6.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.7.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.8.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.9.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od 1.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 564,30 eura od

1.11.2017 do zaplataenia, zo sumy 564,30 eura od 1.12.2017 do zaplataenia, zo sumy 564,30 eura od 1.1.2018 do zaplataenia, zo sumy 564,30 eura od 1.2.2018 do zaplataenia, zo sumy 564,30 eura od 1.3.2018 do zaplataenia), prípadne rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie za účelom doplnenia dokazovania a na opätovné rozhodnutie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, resp. na základe zisteného skutkového stavu dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. Poukázal na to, že súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalovaného na zníženie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov v celom rozsahu, pričom toto svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že (odsek 37 rozsudku) „žalobca sa v rámci pracovného pomeru u iného zamestnávateľa do práce nezapojil a neurobil tak z vážnych dôvodov“ „žalobca začal vykonávať podnikateľskú činnosť v oblasti stavebných investícií“ „žalobca po neplatnom skončení pracovného pomeru nastúpil do starobného dôchodku s dôchodkom vo výške 517 eur“ „žalobca nepreukázal, že v prípade podnikateľských rizík by sa uchádzal o iné pracovné miesto“ „žalobca dosahoval v rozhodnom období príjem“. Následne skonštatoval, že priznanie nároku na náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov by bolo v rozpore s dobrými mravmi a poukázal aj na princíp spravodlivosti a primeranosti, pričom prihliadol aj na dôvody neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Mal za to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku postráda logiku, je nepresné, neúplné a miestami nezrozumiteľné.

18. Považoval za čiastočne pravdivé tvrdenie, že „žalobca sa v rámci pracovného pomeru u iného zamestnávateľa do práce nezapojil a neurobil tak z vážnych dôvodov“. Súd prvej inštancie však vôbec nezohľadnil, že po neplatnom skončení pracovného pomeru dovŕšil žalobca 61 rokov, čo vôbec neľahčuje čo aj len teoreticky si nájsť prácu. Rovnako súd nemôže konštatovať, že tak neurobil z vážnych dôvodov, nakoľko táto okolnosť vôbec nebola predmetom dokazovania. Súd prvej inštancie skonštatoval, že „žalobca začal vykonávať podnikateľskú činnosť v oblasti stavebných investícií“, čo je úplne nepravdivé, nakoľko ani jedna z 3 spoločností, v ktorých vystupuje žalobca nebola založená po neplatnom skončení pracovného pomeru a živnosť „G.. Y. Š. - Q.-B.“ vznikla dokonca v roku 1992. Žiadosť o vydanie kolaudačného rozhodnutia na polyfunkčný objekt, v ktorom žalobca prenajíma priestory, bola taktiež podaná pred neplatným skončením pracovného pomeru (t. j. v tom čase už bola de facto dostavaná).

19. Ďalej súd prvej inštancie konštatuje, že „žalobca po neplatnom skončení pracovného pomeru nastúpil do starobného dôchodku s dôchodkom vo výške 517 eur, čo je síce pravdivé, avšak jeho aplikácia v danej veci úplne bezpredmetná. Nastúpenie do dôchodku (teda vznik nároku na starobný dôchodok) je objektívnou skutočnosťou (najmä plynutím času), ktorá nastane a je právom žalobcu o priznanie starobného dôchodku požiadať. Zároveň priznanie starobného dôchodku neznamena automaticky ukončenie pracovného pomeru ani nemožnosť mať vyplácanú mzdu popri dôchodku (akomkoľvek). Tento argument súdu prvej inštancie je preto vágny a ničím nepodložený. Pokiaľ súd prvej inštancie skonštatoval, že „žalobca nepreukázal, že v prípade podnikateľských rizík by sa uchádzal o iné pracovné miesto“, pravdivosť tohto tvrdenia nedokáže posúdiť, nakoľko ide o nezrozumiteľné tvrdenie, ktoré súd prvej inštancie bližšie neodôvodnil a keďže ani nešpecifikoval, prečo by z takéhoto nejakého (žalobcovi nezrozumiteľného) dôvodu mal byť znížený nárok na náhradu mzdy, nedokáže sa k tomuto argumentu odborne a vecne vyjadriť. Súd prvej inštancie tiež skonštatoval, že „žalobca dosahoval v rozhodnom období príjem“. Toto tvrdenie je pravdivé avšak jeho aplikácia v danej veci nelogická a súd prvej inštancie ani nenaznačil žiadne pohnútky a opory svojho uvažovania. V prípade, ak by žalobca podnikal, avšak nedosahoval by zisk, mal by mať nárok na náhradu mzdy v rozsahu väčšom ako 21 mesiacov? Ak by dosahoval príjem z pracovného pomeru, nemal by taký nárok alebo by mal porovnať dosahované príjmy (čo neurobil)? Súd prvej inštancie pritom v odseku 31 napadnutého rozsudku uvádza, že „Náhrada mzdy podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorú si zamestnanec nemohol zarobiť preto, že mu zamestnávateľ neumožnil vykonávať prácu, na ktorú sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy, a ktorú bol schopný a ochotný vykonávať, ale má charakter satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne sankcie voči zamestnávateľovi, ktorý neplatne skončil so zamestnancom pracovný pomer a nesplnil si svoju povinnosť pridelovať zamestnancovi prácu.“ Tento argument súdu prvej inštancie je bez ďalšieho odôvodnenia ničotný.

20. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že priznanie nároku na náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov by bolo v rozpore s dobrými mravmi je s prihliadnutím na skutkové okolnosti prípadu (ktoré poznal a citoval v rozsudku, t. j. porušovanie právneho predpisu výlučne na strane žalovaného) nie je možné dosť dobre pochopiť. Rovnako ani to, že ak žalovaný vyslovene „vodí za nos“ žalobcu a donúti ho podať na súd žalobu, aby vôbec obdržal nejakú náhradu a 81 mesiacov mu vytrvalo neprideluje prácu (hoci tak robiť mal). Za týchto skutkových okolností má byť priznanie nároku na náhradu mzdy za absolútne najnižší možný rozsah spravodlivým a primeraným rozsudkom. Nestotožnil sa ani s argumentom súdu prvej inštancie, že prihliadol aj na dôvody neplatnosti skončenia pracovného pomeru, nakoľko nie je zrejmé na aké, nakoľko nebolo preukázané absolútne žiadne porušenie právneho predpisu žalobcom, či spôsobenie škody žalovanému.

21. Mal za to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku postráda vo viacerých častiach svoju logiku, je nepresné, neúplné a miestami nezrozumiteľné a rozsudok súdu prvej inštancie je z týchto dôvodov nepreskúmateľný, nakoľko nie je zrejmé, čo konkrétne uvedenými „dôvodmi“ mal súd prvej inštancie skutočne na mysli a ako konkrétne tieto v zásade len pomenované argumenty vplývali na jeho rozhodovanie, resp. na posúdenie danej skutkovej situácie. Ako už uviedol v konaní, jeho príjmy sú z prenájmu, resp. pasívne príjmy z cenných papierov. Vo svojom polyfunkčnom objekte sám nevykonáva žiadne služby (pre verejnosť), resp. nevykonáva pre nájomcov žiadne iné služby, než len základné služby poskytované s nájmom, a teda ho jeho podnikanie časovo neobmedzuje ani z pohľadu doby, kedy by musel byť v polyfunkčnom objekte ani z pohľadu času, ktorý by tam musel stráviť. Neprenajíma priestory za účelom „prenájmu ubytovania“ ako píše súd prvej inštancie v odseku 21 napadnutého rozsudku. Žalovaný neuviedol podľa názoru žalobcu v konaní také argumenty a nepredložil také dôkazy, ktoré by riadne odôvodňovali jeho návrh na zníženie rozsahu náhrady mzdy, a to obzvlášť s prihliadnutím na jeho správanie voči žalovanému, a to nielen to neoficiálne, ale aj vo forme neplatného skončenia pracovného pomeru, vedomého nevyplácania mzdy aspoň v rozsahu minimálnej mzdy a úmyselného nevyplatenia náhrady mzdy v rozsahu 12 mesiacov. Mal preto za to, že jeho návrh bol podaný dôvodne a súd prvej inštancie mu mal priznať aj nárok na náhradu mzdy v rozsahu 18.057,60 eura. V nadväznosti na to mal súd prvej inštancie rozhodnúť inak aj o trovách konania v rámci výrokov V. a VII., kedy žaloba bola podaná plne dôvodne (žalovaný si neplnil svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona a rozsah náhrady bol len na uvážení súdu, resp. po podaní žaloby žalovaný svoju povinnosť splnil dodatočne).

22. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a/alebo zmeniť tak, že žalobcovi neprizná náhradu mzdy vôbec; stotožnil sa odôvodnením napadnutého rozsudku, ktorý považoval za vecne správny. Mal za to, že konajúci súd po zistení skutkového stavu dospel k správne právnemu posúdeniu veci. Uviedol, že v priebehu súdneho konania opakovane poukazoval na mimosúdne rokovania, ktoré prebiehali medzi stranami v období mesiacov február - október 2018. V uvedenom období si žalobca uplatňoval u žalovaného náhradu mzdy vo výške 46.170 eur predstavujúcu náhradu mzdy za 81 mesiacov. Nakoľko mal žalovaný za to, že z väčšej časti je žalobcom uplatňovaný nárok premlčaný (na čo upozorňoval aj žalobcu) k dohode medzi stranami nemohlo dôjsť (podľa názoru žalovaného dohoda predstavuje vzájomný kompromis medzi stranami, kde obe strany musia ubrať/pridať na svojich nárokoch/očakávaní). Mal za to, že práve žalobca nemal záujem o kompromisné riešenie (o čom svedčí aj skutočnosť, že ostatný krát kontaktoval právneho zástupcu žalovaného za účelom osobného stretnutia 14.9.2020, tzn. len pár dní pred pojednávaním, ktoré sa uskutočnilo dňa 22.9.2020, pričom tak mohol učiniť kedykoľvek od 14.7.2020).

23. Ako to vyplýva z odseku 30 napadnutého rozsudku „žalobca sa domáhal u žalovaného náhrady mzdy iba za obdobie od 1.6.2015 do 31.1.2018. Žalobca podal žalobu na súd 30.7.2018 vedomý si tak tej skutočnosti, že jeho nárok za obdobie od 20.4.2011 do podania žaloby je premlčaný, tvrdiac však, že tak urobil pre zavinené správanie sa žalovaného. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca si je vedomý, že uplatnenie náhrady mzdy v trvaní 81 mesiacov je premlčané (napriek tomu v priebehu mimosúdnych rokovaní od tohto svojho nároku nemal záujem upustiť) a priznanie náhrady mzdy v tomto rozsahu by bolo v rozpore s príslušnými právnymi predpismi. Mal za to, že nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru si mohol žalobca uplatňovať už v priebehu súdneho konania o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Skutočnosť, že takto neučinil, nie je ovplyvniteľné konaním žalovaného.

24. S odôvodnením napadnutého rozsudku obsiahnutým (okrem iného) v odseku 37 sa v maximálnej miere stotožňuje. Argumenty uvádzané žalobcom v odvolaní považuje za nedôvodné, nakoľko boli zákonnou sudkyňou riadne odôvodnené po prednesení rozsudku. Zákonná sudkyňa v priebehu

súdneho konania opakovane dávala do pozornosti žalobcu súdne rozhodnutia súdnych autorít, napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 4.2.2015, sp. zn. 5 MCdo 8/2012. Z výpovede žalobcu na pojednávaní 14.7.2020 jednoznačne vyplynulo, že si nehľadal inú prácu (až do podania odvolania túto skutočnosť neodôvodňoval vysokým vekom), pričom vykonával podnikateľskú činnosť (z ktorej mohol mať pravidelný príjem) a je poberateľom starobného dôchodku (vo výške cca 520 eur). Mal za to, že súd prvej inštancie mohol rozhodnúť i tak, že žalobcovi žiadnu náhradu mzdy neprizná, práve z dôvodov na strane žalobcu, nakoľko náhrada mzdy má charakter satisfakcie voči zamestnancovi.

25. Žalobca vo svojom odvolaní nepoukazuje, podľa jeho názoru, na žiadne skutočnosti a/alebo skutkové tvrdenia, ktoré by neboli predmetom konania na súde prvej inštancie, s ktorými by sa súd prvej inštancie riadne nevysporiadal. V odvolaní opakovane len atakuje žalovaného a/alebo konanie žalovaného, a preto opätovne dáva do pozornosti odvolacieho súdu, že žalobca neustále opomína, že žalobu o určenie náhrady mzdy mohol podať kedykoľvek, a to už v priebehu konania o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Žalovaný nie je povinný plniť, kým nemá k dispozícii právoplatné súdne rozhodnutie. Mal za to, že súd prvej inštancie v súdnej veci dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie vykonal všetky navrhnuté dôkazy a s tvrdeniami žalobcu sa v celom rozsahu vysporiadal v rozsiahlom odôvodnení.

26. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C. s. p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom zamietajúcom výroku správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Rozsudok verejne vyhlásil 29.11.2022 (§ 219 ods. 3 C. s. p.).

27. Predmetom sporu bol nárok žalobcu na náhradu mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru uplatnený žalobcom podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplýva, že o neplatnom skončení pracovného pomeru bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne č. k. 26C/142/2011-412, zo dňa 21.6.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/326/2017-441, zo dňa 28.12.2017. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 30.1.2018. Po doručení výpovede, na základe ktorej malo dôjsť k skončeniu pracovného pomeru, žalobca vo svojom písomnom stanovisku k výpovedi zo dňa 20.4.2011 oznámil žalovanému, že trvá na ďalšom zamestnávaní, pričom právo na náhradu mzdy žalobcovi vzniklo najskôr uplynutím výpovednej doby, t. j. 1.5.2011. Žalobca podal žalobu, ktorou sa domáhal náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru 30.7.2018 a predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru za obdobie od 1.6.2015 do 31.1.2018.

28. Podľa § 79 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení účinnom do 5.6.2011 (ďalej len „Zákonník práce“) ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa nekončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru.

29. Podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať.

30. V prípade, ak dôjde zo strany zamestnávateľa k jednostrannému právnomu úkonu skončenia pracovného pomeru a zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, právnym dôsledkom vyhlásenia zamestnanca, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával prináša zamestnancovi i zamestnávateľovi povinnosti vyplývajúce z § 47 ods. 1

Zákonník práce, najmä povinnosť zamestnávateľa pridelovať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy (§ 47 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce) a poskytnúť zamestnancovi náhradu mzdy podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce.

31. Ustanovenie § 79 ods. 2 Zákonníka práce je svojou povahou sankciou voči zamestnávateľovi za to, že si neplní svoju povinnosť podľa § 47 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce, pretože neprideluje zamestnancovi prácu. Zároveň má toto ustanovenie vo vzťahu k zamestnancovi satisfakčnú povahu, pretože má zabezpečiť, aby zamestnancovi bolo nahradené, čo v dôsledku konania zamestnávateľa stráca. Povinnosti platiť zamestnancovi náhradu mzdy sa zamestnávateľ môže zbaviť tým, že zamestnancovi (potom, čo zamestnanec oznámi, že trvá na tom, aby bol ďalej zamestnávateľ) prácu prideluje.

32. Zmierňovacie ustanovenie § 79 ods. 2 Zákonníka práce však nemá zabrániť tomu, aby zamestnávateľ bol za svoj nesprávny postup postihnutý tým, že zamestnancovi zabezpečí rovnaké plnenie ako keby prácu vykonával, ale má zabrániť neodôvodnenému zvýhodňovaniu zamestnanca.

33. Základné hľadisko, na ktoré musí súd pri rozhodovaní podľa tohto ustanovenia vziať zreteľ, je preto skutočnosť, či sa zamestnanec po neplatnom skončení pracovného pomeru zapojil do práce, poprípade z akých dôvodov tak neurobil, rovnaký význam má aj tá skutočnosť, že zamestnanec po neplatnom skončení pracovného pomeru vykonáva podnikateľskú činnosť najmä ako fyzická osoba, pretože aj podnikanie je pre fyzickú osobu zdrojom príjmu. Významné sú teda okolnosti (subjektívne i objektívne), ktoré súvisia so zabezpečením zamestnanca a nie okolnosti, ktoré sa týkajú pomerov zamestnávateľa. Zároveň hodno zdôrazniť, že po uplynutí 12 mesiacov ustupuje sankčná a satisfakčná povaha náhrady mzdy do úzadia a naproti tomu sa zvýrazňuje jej sociálna funkcia. Ide teda o to, či správanie sa zamestnanca pri zabezpečovaní si iného príjmu je korektné; krátenie (nepriзнание) náhrady mzdy prichádza do úvahy, ak zamestnanec vlastnou vinou zanedbal možnosť zarobiť si, a tak aspoň z časti nahradiť ušlý zárobok alebo si naopak niekde zarobil toľko, že ujmu neutrpel.

34. Skutočnosti týkajúce sa vadnosti rozvázovacieho právneho úkonu môžu mať vplyv len na to, či v konaní podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce bude neplatnosť rozvázovacieho úkonu - ako podmienka vymáhateľnosti nároku podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce - určená. Vo vzťahu k možnosti znížiť alebo nepriзнаť náhradu mzdy (§ 79 ods. 2 Zákonníka práce) tieto skutočnosti nemôžu mať význam, pretože skutková podstata krátenia resp. nepriznania nároku na náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov s nimi možnosť krátenia (nepriznania) náhrady mzdy nespája; skutočnosti, ktoré boli dôvodom neplatného skončenia pracovného pomeru, nemôžu byť preto považované ani za dôvod na zníženie alebo nepriзнание náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Pri posudzovaní žiadosti zamestnávateľa podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce možno prihliadať len k okolnostiam, ktoré nastali po uplynutí 12 mesiacov z celkovej doby, za ktorú by mala byť náhrada mzdy zamestnancovi poskytnutá, a ktoré sa týkajú pomerov zamestnanca. Okolnosti na strane zamestnávateľa môžu byť významné iba v konaní, v ktorom súd na návrh zamestnávateľa rozhoduje o tom, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby zamestnanca ďalej zamestnával, t. j. v konaní, ktoré (ak zamestnávateľ taký návrh podá) môže byť súčasťou konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru.

35. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že primárnym dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie žalobcovi nepriзнаl nárok na náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov bola tá skutočnosť, že žalobca v celom období po neplatnom skončení pracovného pomeru bol ekonomicky činný, podnikal a bol poberateľom starobného dôchodku; priзнание náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov by preto odporovalo zásadám spravodlivosti a primeranosti.

36. Odvolací súd v nadväznosti na vyššie uvedené právne východiská poukazuje na ustálenú súdnu prax vyšších súdnych autorít (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 29.6.2022, sp. zn. 1 Cdo 90/2020, zo 14.9.2011, sp. zn. 6 Cdo 157/2010 <aspi://module='JUD'&link='JUD73971SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a z 31.5.2017, sp. zn. 6 Cdo 100/2016 <aspi://module='JUD'&link='JUD2529281SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'>), z ktorej vyplýva, že § 79 ods. 2 Zákonníka práce <aspi://module='ASPI'&link='311/2001%20Z.z.%252379'&ucin-k-dni='30.12.9999'> treba vykladať tak, že súd môže na žiadosť zamestnávateľa náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne vôbec nepriзнаť len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva požadovať náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce

<aspi://module='ASPI'&link='311/2001%20Z.z.%252379'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle Čl. 2 Zákonníka práce. Súd pri rozhodovaní o náhrade mzdy na čas presahujúci 12 mesiacov v rámci svojej voľnej úvahy musí nájsť mieru zodpovedajúcu účelu a funkciám náhrady mzdy v zmysle § 79 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='311/2001%20Z.z.%252379'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a 2 Zákonníka práce <aspi://module='ASPI'&link='311/2001%20Z.z.%252379'&ucin-k-dni='30.12.9999'> tak, aby jeho rozhodnutie zásadným spôsobom neodporovalo nielen dobrým mravom, ale aj zásadám spravodlivosti a primeranosti.

37. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že ustanovenie § 79 Zákonníka práce je svojou povahou sankciou voči zamestnávateľovi za to, že neplní svoju povinnosť prideľovať zamestnancovi prácu, a zároveň má toto ustanovenie vo vzťahu k zamestnancovi satisfakčnú povahu, pretože má zaistiť, aby zamestnancovi bolo nahradené, čo v dôsledku konania zamestnávateľa stratil. Je tiež pravdou, že zákon v tejto otázke nerobí nijaký rozdiel medzi zamestnancom a zamestnancom, ktorý je starobným dôchodcom; náhrada mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru preto patrí aj zamestnancovi, ktorý je starobným dôchodcom, pretože skutočnosť, že mu bol priznaný starobný dôchodok neznamená, že nie je schopný a ochotný vykonávať prácu, na ktorú sa podľa pracovnej zmluvy zaviazal. Hodno však zdôrazniť, že pri náhrade mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru za čas presahujúci 12 mesiacov nastupuje najmä jej sociálna funkcia, ktorá sa odvíja od celkovej sociálnej situácie zamestnanca, s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer. Sociálna povaha náhrady mzdy za ďalšie obdobie neznamená a nemožno ju zamieňať s povinnosťou zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi rovnaké plnenie, ako keby prácu vykonával. Za predpokladu, že zamestnávateľ navrhne, aby súd jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížil alebo náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznal, súd pri posudzovaní sociálnej situácie zamestnanca vezme do úvahy všetky okolnosti majúce vplyv na zaistenie zabezpečenia životných potrieb zamestnanca. Otázka určenia primeranej náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru za čas presahujúci 12 mesiacov je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Skutočnosť, že zamestnanec s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer, sa po neplatnom skončení pracovného pomeru stal poberateľom starobného dôchodku, nemôže bez ďalšieho znamenať, že táto náhrada mzdy mu buď vôbec nepatrí alebo patrí, avšak v zníženej miere, ale táto skutočnosť je okolnosťou, na ktorú v rámci úvahy súdu treba vziať zreteľ a zohľadniť ju pri posúdení sociálnej situácie zamestnanca, pretože ide o plnenie, ktoré sa dostalo do sféry zamestnanca a ktoré je spôsobilé na to, aby si z neho zamestnanec mohol zaistiť zabezpečenie svojich základných životných potrieb alebo ich časť. Pokiaľ preto súd prvej inštancie pri posudzovaní sociálnej situácie žalobcu prihliadol aj na skutočnosť, že mu bol priznaný starobný dôchodok (tzn. má príjem zo starobného dôchodku), nemožno súhlasiť so žalobcom, že skutkové zistenie súdu prvej inštancie je vo veci úplne bezpredmetné.

38. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov vychádzal ďalej aj zo zistení, že žalobca vykonával podnikateľskú činnosť, je spoločníkom a konateľom vo viacerých obchodných spoločnostiach a po neplatnom skončení pracovného pomeru sa stal vlastníkom polyfunkčného objektu, ktorého prenájom sa po neplatnom skončení pracovného pomeru stal ďalším zdrojom jeho príjmu. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na to, že priestory neprenajíma za účelom „prenájmu ubytovania“ ako uvádza súd prvej inštancie v odseku 21 napadnutého rozsudku, odvolací súd jednak uvádza, že nie je relevantné, na aký účel žalobca polyfunkčný objekt, ktorého je vlastníkom prenajíma a jednak poukazuje na výpoveď žalobcu na pojednávaní 14.7.2020 z ktorej vyplýva, že „komplex nehnuteľností, ktoré vlastní jeho firma prenajíma a to za účelom služieb a prenájmu ubytovania; v tejto nehnuteľnosti sa nachádzajú tri byty, ktoré prenajímam“. Argument žalobcu, že nie je pravdivé ani tvrdenie súdu prvej inštancie, že začal vykonávať podnikateľskú činnosť v oblasti stavebných investícií, nakoľko ani jedna troch obchodných spoločností nebola založená po neplatnom skončení pracovného pomeru a živnosť „G. Y. Š. - Q.-B.“ vznikla dokonca v roku 1992 neobstojí, nakoľko nie je rozhodná tá skutočnosť, kedy boli obchodné spoločnosti založené, ale tá skutočnosť, že po skončení pracovného pomeru žalobca vykonával prostredníctvom svojich obchodných spoločností podnikateľskú činnosť, ktorá bola zdrojom jeho príjmu a pokiaľ poukazoval na tú skutočnosť, že živnosť si založil už v roku 1992, odvolací súd opätovne upriamuje pozornosť žalobcu na jeho výpoveď na pojednávaní 14.7.2020, z ktorej vyplýva, že „počas trvania pracovného pomeru bola živnosť pozastavená“. Je teda zrejmé, že žalobca po neplatnom skončení pracovného pomeru začal znovu podnikáť ako fyzická osoba a aj táto činnosť bola zdrojom jeho príjmu. Pokiaľ preto súd prvej inštancie sociálny aspekt náhrady mzdy videl nepochybné v zhodnotení pracovných aktivít žalobcu,

ktorý bol od vzniku nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru po celý čas ekonomicky aktívny (vykonával podnikateľskú činnosť v troch obchodných spoločnostiach, v ktorých bol konateľom a spoločníkom a zároveň podnikal ako živnostník) a bol aj poberateľom dávky dôchodkového zabezpečenia, nemožno mu vyčítať, že využil moderačné právo podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce <aspi://module='ASPI'&link='311/2001%20Z.z.%252379'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a jeho úvahu, ktorá bola základom pre aplikáciu citovaného zákonného ustanovenia nemožno považovať za zjavne neodôvodnenú, právne neudržateľnú alebo v rozpore s jeho účelom a zmyslom zákona, pretože všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním sa odrážajú v sociálnej sfére žalobcu a ovplyvňujú jeho sociálnu situáciu (pomery), a preto môžu mať vplyv na posúdenie nároku na náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, najmä z hľadiska, či takýto nárok po uplynutí 12 mesiacov plní svoju predpokladanú sociálnu funkciu. Súd prvej inštancie preto dospel k správne právnemu záveru, že priznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov by za daných okolností prejednávanej veci odporovalo zásadám spravodlivosti a primeranosti.

39. Vzhľadom na uvedené bol postup súdu prvej inštancie správny, keď na základe žiadosti žalovaného, povinnosť zamestnávateľa nahradiť žalobcom požadovanú náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, žalobcovi nepriznal a v žalobu v tejto časti zamietol. Bez povšimnutia zrejme nemôže ostať ani tá skutočnosť, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu mzdy až 30.7.2018, t. j. po vyše siedmych rokoch od vzniku nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru a potom, ako po právoplatnosti rozhodnutia o neplatnom skončení pracovného pomeru, nedošlo k uzavretiu dohody, na základe ktorej žalobca žiadal od žalovaného vyplatenie náhrady mzdy za obdobie 81 mesiacov, pričom mu nič nebránilo v tom - pokiaľ trval na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával - aby si svoj nárok uplatnil napr. už spolu so žalobou o neplatnosť skončenia pracovného pomeru. A aj keď žalobca v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru podaním doručeným súdu 1.10.2013 rozšíril žalobný návrh o náhradu mzdy, Okresný súd Trenčín uznesením č. k. 26C/142/2011-198, zo dňa 3.12.2013 zmenu žaloby nepripustil, čo malo za následok, že nárok uplatnený zmenou žaloby nebol v konaní prejednávaný, nebolo o ňom preto ani rozhodnuté a nenastali ani hmotnoprávne účinky zmeny žaloby. Žalobca následne ostal pasívny a po celú dobu konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, nezačal žiadne iné konanie o náhradu mzdy podaním samostatnej žaloby. Uvedené potom aj vzhľadom na zárobkové aktivity žalobcu počas trvania sporu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru nesvedčí o skutočnom záujme žalobcu na tom, aby ho žalovaný ďalej zamestnával, javí sa byť iba formálnym vyhlásením a sociálna funkcia, ktorú má náhrada mzdy po uplynutí 12 mesiacov plniť v tomto prípade úplne stráca svoj význam.

40. A keďže žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku; ďalšie odvolacie námietky žalobcu preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

41. Žalobca napadol odvolaním aj výroky o trovách konania (výrok V. a VII.), pričom namietal, že súd prvej inštancie mal rozhodnúť inak, nakoľko rozsah náhrady mzdy je na voľnej úvahe súdu, resp. žalovaný svoju povinnosť splnil dodatočne.

42. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v týchto napadnutých výrokoch a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku o trovách konania v časti o zaplatenie 18.057,60 eura (výrok V.) zmeniť a v napadnutom výroku o trovách konania v časti o zaplatenie 58,50 eura (výrok VII.) zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

43. Súd prvej inštancie v konaní o zaplatenie 18.057,60 eura, priznal žalovanému proti žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 25 % (výrok V.), vychádzajúc z § 255 ods. 1 C. s. p. podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca namietal, že rozsah náhrady mzdy spočíval na voľnej úvahe súdu, preto je rozhodnutie o trovách konania nesprávny.

44. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa právnej úpravy v Občianskom súdnom poriadku, ako aj právnej úpravy účinnej od

1. júla 2017 v Civilnom sporovom poriadku spravuje zásadou úspechu v konaní/spore. Z porovnania predchádzajúcej a novej právnej úpravy vyplýva, že Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej § 142 ods. 3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 O. s. p. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech, už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy (I. ÚS 56/2017). Z nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 4.2.2021, III. ÚS 475/2018 zároveň vyplýva, že zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepcčne celkom odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 Civilného sporového poriadku súdom nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky.

45. Vychádzajúc z vyššie uvedeného potom pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v súdnej veci bolo treba vychádzať z toho, predmetom konania bol nárok žalobcu, ktorý si uplatnil titulom náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal nárok na zaplatenie náhrady mzdy za 12 mesiacov a za čas presahujúci 12 mesiacov žalobu zamietol. Podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať. Z citovaného zákonného ustanovenia, ktoré vytvára právny základ pre meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie je zrejmé, že pri rozhodovaní o znížení alebo nepriznaní náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov súd nie je viazaný rozsahom, v ktorom zamestnávateľ požaduje zníženie náhrady mzdy, ide o voľnú úvahu súdu, ktorá závisí od okolností konkrétneho prípadu. Pri uplatnení nároku na náhradu mzdy je žalobca povinný v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu, a preto je dôvodné priznať žalobcovi náhradu trov konania v zmysle zásady úspechu vyjadrenej v ustanovení § 255 ods. 1 C. s. p. v celom rozsahu, nakoľko v okolnostiach danej veci takéto rozhodnutie o nároku na náhradu trov možno považovať za primerané a zodpovedajúce spravodlivému usporiadaniu veci medzi stranami sporu. Súd prvej inštancie preto mal pri posudzovaní úspechu v konaní o nároku na náhradu trov zohľadniac špecifikum predmetu sporu aj podľa § 255 ods. 1 C. s. p. priznať žalobcovi proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania. Na uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania v časti o zaplatenie 18.057,60 eura (výrok V.) zmenil a žalobcovi priznal proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania.

46. Pokiaľ ide o tú časť napadnutého rozsudku, ktorá sa týka výroku o trovách konania v časti o zaplatenie 58,50 eura (výrok VII.), odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v tejto časti nepreskúmateľný; nepreskúmateľnosť v tejto časti je daná nedostatočným skutkovým a právnym odôvodnením výroku o náhrade trov konania.

47. Odvolací súd na ozrejmienie právnej stránky veci uvádza, že proces aplikácie právnych noriem pozostáva z troch základných postupov, ktorými sú náležité zistenie skutkového stavu, interpretácia právnej normy, ktorá sa má na daný skutkový stav vzťahovať a subsumpcia zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu. V oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej argumentácie (subsumpcia skutkového stavu pod zvolené právne normy) nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 3.10.2012, sp. zn. I. ÚS 33/2012). Je preto povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil.

48. S poukazom na uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozsudok v napadnutej časti náhrady trov konania neodôvodnil dostatočným spôsobom po skutkovej ani po právnej stránke; odkaz na zákonné ustanovenie § 256 ods. 1 C. s. p. a právno-teoretické východiská, na ktoré poukázal súd prvej inštancie nevysvetľuje akými úvahami sa súd prvej inštancie riadil, keď dospel k záveru o nepriznaní

trov konania v tejto časti žalobcom uplatneného nároku žiadnej zo strán sporu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania, ktorá je ovládaná zásadou úspechu vo veci, doplnenou zásadou zavinenia, je nevyhnutné plne rešpektovať princíp riadneho a spravodlivého procesu, pričom potreba oboznámiť v odôvodnení rozhodnutia s touto úvahou sporové strany, i s jej potrebným úplným súladom s výrokom súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, je celkom pochopiteľnou požiadavkou odrážajúcou ako právo na spravodlivý proces, tak i právo na rovnosť strán v konaní pred súdmi.

49. V danej veci súd prvej inštancie rozhodnutie o trovách konania v časti o zaplatenie 58,50 eura riadne neodôvodnil a z tohto hľadiska odvolací súd zhodnotil rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto napadnutom výroku o trovách konania ako nepreskúmateľne a nezodpovedajúce požiadavkám vyplývajúcim z obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého súčasťou je nepochybne aj požiadavka, aby sa súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal so skutkovými okolnosťami prípadu, ako aj so súvisiacimi právnymi otázkami, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu. Súd prvej inštancie neozrejmil základné predpoklady, ktoré ho viedli k danému záveru, t. j. neuviedol, prečo práve daný čiastočný úspech strán sporu viedol k záveru o nepriznaní náhrady trov konania žiadnej zo strán sporu.

50. Odvolací súd pripomína, že zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. K zastaveniu konania môže dôjsť z rôznych procesných dôvodov (napríklad pre nezaplatenie súdneho poplatku, pre nedostatok podmienok konania, z dôvodu späťvzatia žaloby a pod.). Pri zastavení sporového konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či, a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniť. Kritérium procesného zavinenia je potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzataní návrhu, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre (R 49/1993, tiež bod 15 nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 196/09).

51. Rozhodnutie súdu prvej inštancie preto v napadnutej časti nezodpovedá požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré by dalo jasné a zrozumiteľné odpovede na relevantné právne a skutkovo súvisiace otázky vo vzťahu k náhrade trov konania. Súd prvej inštancie tým znemožnil stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odôvodnenie napadnutej časti rozsudku bolo založené na tom, že súd prvej inštancie sa odvolal na ustanovenie Civilného sporového poriadku, ale zdôvodnenia rozhodujúcich skutočností a vlastných úvah, ktoré by dostatočne ozrejmovali jeho použitie) a nakoľko uvedený nedostatok nemožno napraviť ani v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti náhrady trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. vrátil vec v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie dôsledne posúdi zavinenie na zastavení konania v časti žalobcom uplatneného nároku 58,50 eura, ustáli skutkový stav potrebný pre svoje rozhodnutie, ktoré bude vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu preskúmateľné, dôsledne vyhodnotí tvrdenia strán a po opätovnom rozhodnutí svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 C. s. p. tak, by obsahovalo dostatok dôvodov a ich uvedenie bolo zrozumiteľné.

52. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

53. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).